

**ANALIZA
SYSTEMU GOSPODARKI
ODPADAMI KOMUNALNYMI
MIASTA I GMINY CZŁOPA
ZA 2021 ROK**

Człopa, kwiecień 2022 r.

SPIS TREŚCI

I.	Wstęp	3
II.	System gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Miasta i Gminy Człopa	3
1.	Dane statystyczne	3
2.	Postępowanie przetargowe na „odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Człopa”	4
3.	Gromadzenie odpadów komunalnych i częstotliwość ich odbioru	6
4.	Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	7
5.	Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Miasta i Gminy Człopa	8
6.	Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia niektórych frakcji odpadów komunalnych osiągnięty przez Gminę Człopa	12
III.	Finanse systemu gospodarowania odpadami komunalnymi	13
1.	Opłata z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi	13
2.	Koszt usługi odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Człopa	14
3.	Koszt obsługi administracyjnej systemu gospodarki odpadami komunalnymi ..	15
4.	Podsumowanie poniesionych kosztów systemu gospodarki odpadami komunalnymi	15
5.	Egzekucja opłaty z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi	16
6.	Ulgi z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	18
7.	Podsumowanie finansowe systemu gospodarki odpadami komunalnymi	18
IV.	Uwagi końcowe	19

I. Wstęp

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. (tj. Dz. U. 2021 r. , poz. 888 z późn. zm.) o utrzymaniu czystości i porządku w gminach jednym z zadań Gminy Człopa jest dokonanie corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Analiza dokonywana jest na podstawie sprawozdań podmiotu odbierającego odpady komunalne z nieruchomości zamieszkałych oraz niezamieszkałych, podmiotu prowadzącego punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, danych zgromadzonych na stanowisku księgowości Urzędu Miasta i Gminy Człopa i w elektronicznym systemie gospodarowania odpadami komunalnymi Miasta i Gminy Człopa oraz innych dostępnych danych o czynnikach wpływających na koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi podlega publicznemu udostępnieniu na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej urzędu gminy do dnia 30 kwietnia każdego roku.

II. System gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Miasta i Gminy Człopa

1. Dane statystyczne.

W 2021 roku na terenie Miasta i Gminy Człopa zameldowanych było **4792** osób, z czego w mieście Człopa **2229** osób, a na terenie wiejskim **2563** osób (stan na dzień 31.12.2021 r.).

Szczegółowe dane liczbowe na podstawie złożonych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi przedstawiają się następująco:

- ✓ liczba mieszkańców objętych systemem: **3788**;
- ✓ liczba obsługiwanych gospodarstw domowych: **1309**,
- ✓ liczba gospodarstw domowych korzystających ze zwolnienia z części opłaty w zamian za kompostowanie bioodpadów w kompostowniku przydomowym: **23** ,
- ✓ przyjęto **760** deklaracji.

wybrane dane statystyczne \ rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba mieszkańców zameldowanych	5110	5103	5061	5025	4979	4960	4888	4835	4792
Liczba mieszkańców objętych systemem	2118	3841	3807	3845	3788	3810	3810	3818	3788
Liczba obsługiwanych gospodarstw domowych	781	967	1188	1229	1238	1250	1274	1296	1309
Liczba gospodarstw korzystających z kompostownika przydomowego	-	-	-	-	-	-	-	31	23
Ilość przyjętych deklaracji	2464	420	643	317	330	253	489	776	760

Na 4792 mieszkańców zameldowanych (43 os. mniej w porównaniu do 2020 r.), „wpisanych” do systemu gospodarowania odpadami jest 3788 osób (o 30 mniej niż w roku poprzednim), co stanowi 79 % wszystkich mieszkańców gminy. Niemniej jednak, podczas gdy liczba zameldowanych mieszkańców z roku na rok maleje, to liczba osób wpisanych do systemu gospodarowania odpadami oscyluje wokół tych samych wielkości. Istniejąca różnica pomiędzy liczbą osób zameldowanych, a wskazaną w deklaracjach wynika, podobnie jak w latach poprzednich, z tych samych przyczyn:

- faktu rzeczywistego zamieszkiwania na terenie innych gmin,
- nauki poza miejscem stałego zamieszkania (czasowe przebywanie w internacie),
- pracy osób czynnych zawodowo poza terenem kraju.

Od 1 września 2020 r. wprowadzono obowiązek selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. W przypadku stwierdzenia gromadzenia odpadów w inny sposób, wykonawca usługi odbioru odpadów został przepisami ustawy z dnia 13 września 1996 ro utrzymania czystości i porządku w gminach zobowiązany do powiadomienia o tym fakcie Urząd Miasta i Gminy Człopa. Do końca 2021 r. żadne zawiadomienie w tej sprawie nie wpłynęło.

2. Postępowanie przetargowe na „Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Człopa”.

Zgodnie z wynikiem postępowania przetargowego, którego przedmiotem był „odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy

Człopa” przeprowadzonego na koniec 2020 r. firma WERBENA kontynuowała realizację wskazanej usługi w pierwszym półroczu 2021 r. Kolejny przetarg odbył się w czerwcu i został unieważniony. Oferta z najniższą ceną przewyższała kwotę, którą Gmina Człopa zamierzała przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia. W sierpniu ogłoszono kolejne zamówienie. Wpłynęły dwie oferty: od firmy ATF Sp. z o.o. sp.k. z siedzibą w m. Chojnica i firmy WERBEBNA z Człopy. Nowym Wykonawcą została spółka ATF.

Zgodnie ze złożoną ofertą usługodawca poza odbiorem odpadów, przeprowadzi w okresie związania umową jedną zbiórkę odpadów wielkogabarytowych (odbiór u źródła) oraz dwukrotną akcję promującą selektywną zbiórkę odpadów (tj. dostarczenie ulotek, broszur o właściwej segregacji odpadów zachęcające mieszkańców do segregacji odpadów) do każdego gospodarstwa domowego na terenie Miasta i Gminy Człopa.

Od 1 października 2021 r. na podstawie podpisanej umowy za faktycznie odebrane i zagospodarowane odpady Gmina ponosi koszt:

- a) **1 047,60** zł brutto/1Mg za odbiór i zagospodarowanie zmieszanych odpadów komunalnych;
- b) **1 350,00** zł brutto/1Mg za odbiór i zagospodarowanie selektywnych odpadów komunalnych.

W poniższej tabeli porównano stawki obowiązujące Gminę Człopa w latach ubiegłych:

RODZAJ ODPADÓW	CZAS TRWANIA UMOWY								
	01.07.2013 – 30.06.2014	01.07.2014 – 30.06.2015	01.07.2015 – 30.06.2016	01.07.2016 – 30.06.2017	01.07.2017 – 30.06.2018	01.07.2018 – 30.06.2019	01.07.2019 – 30.04.2020	01.05.2020 – 30.09.2021	01.10.2021 – 30.09.2022
zmieszane	381,67	432,00	400,00	420,00	410,40	430,00	648,00	810,00	1 047,60
segregowane	108,00	1458,00	1400,00	850,00	637,20	680,00	756,00	860,00	1 350,00

Wraz ze zmianą usługodawcy wzrosła stawka za odbiór odpadów zarówno zmieszanych jak i segregowanych (w obydwu przypadkach o ok. 30 %). Ten znaczny wzrost cen, jak twierdzi Wykonawca, podyktowany jest m.in. idącymi w górę kosztami przetwarzania odpadów, wzrostem cen paliw i wynagrodzeń pracowników.

Nowe, większe stawki odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych stały się przyczyną podjęcia w dniu 26 listopada 2021 r. przez Radę Miejską w Człopie Uchwały nr XXIX/241/2021 w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty dla nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy. Zgodnie z powyższą uchwałą od 1 stycznia 2022 r. miesięczne stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynoszą:

- 35,00 zł od jednego mieszkańca zamieszkującego daną nieruchomość;
- 70,00 zł od każdego mieszkańca zamieszkującego daną nieruchomość – opłata podwyższona w przypadku niewypełniania obowiązku selektywnego zbierania odpadów.

3. Gromadzenie odpadów komunalnych i częstotliwość ich odbioru.

W 2021 r. zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami mieszkańcy Miasta i Gminy Człopa gromadzili odpady podzielone na 5 frakcji :

- ✓ w pojemniki (worki) **niebieskie** - opakowaniowe z papieru,
- ✓ w pojemniki (worki) **zielone** - opakowania ze szkła,
- ✓ w pojemniki (worki) **żółte** - metale i tworzywa sztuczne,
- ✓ w pojemniki (worki) **brązowe** - odpady ulegające biodegradacji,
- ✓ w pojemniki (worki) **czarne** - odpady zmieszane.

Mieszkańcy - właściciele nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi mają możliwość kompostowania bioodpadów stanowiących odpady komunalne w kompostowniku przydomowym w zamian za zwolnienie z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W 2021 r. z tego zwolnienia skorzystały 23 gospodarstwa domowe.

Właściciele nieruchomości jednorodzinnych w zamian za ponoszoną opłatę są wyposażeni w pojemniki do zbiórki odpadów zmieszanych i worki do zbiórki selektywnej, a właściciele nieruchomości stanowiących budynki wielorodzinne w pojemniki zarówno do gromadzenia odpadów zmieszanych jak i do segregacji odpadów komunalnych (osobne pojemniki na plastik, papier, i szkło).

Częstotliwość opróżniania pojemników pozostała niezmienna w stosunku do roku poprzedniego i zależy m.in. od frakcji odpadów, rodzaju budynku (jedno czy wielorodzinny)

oraz okresu roku (w miesiącach jesienno - zimowych odbiór jest rzadszy niż w terminach wiosenno - letnich). Harmonogram przedstawia się następująco:

TERMIN ODBIORU RODZAJ ODPADÓW	STYCZEŃ - MARZEC	KWIECIEŃ - PAŹDZIERNIK	LISTOPAD - GRUDZIEŃ
budynek jednorodzinny			
zmieszane i bioodpady	raz na 2 tygodnie		
plastik, papier i szkło	raz na miesiąc	raz na 2 tygodnie	raz na miesiąc
budynek wielorodzinny			
zmieszane i bioodpady	raz na 2 tygodnie	raz na tydzień	raz na 2 tygodnie
plastik, papier i szkło	raz na miesiąc	raz na 2 tygodnie	raz na miesiąc

Podobnie jak w latach poprzednich, w marcu zorganizowano akcję odbioru odpadów gabarytowych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego z nieruchomości objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi.

Tego rodzaju zbiórka przede wszystkim dedykowana jest mieszkańcom objętym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi, którzy nie mają możliwości samodzielnego transportu wyżej wskazanych rodzaju odpadów do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

4. Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

Bezpłatny dla mieszkańców Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych prowadziła niezmiennie firmie WERBENA.

PSZOK czynny był w każdą sobotę w godz. 7.00-15.00 przy ul. Kolejowej 24 w Człopie. Odpady odbierano po okazaniu ostatniego dowodu wniesienia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wraz z dokumentem tożsamości.

Punkt przyjmował wyłącznie odpady zebrane selektywnie w następujących frakcjach:

- odpady zebrane selektywnie (papier, szkło białe i kolorowe, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe),
- odpady biodegradowalne z wyjątkiem masy zielonej,
- metale, w tym opakowania metalowe po farbach i środkach wykorzystywanych przy remontach budynków,
- zużyte baterie i akumulatory,
- sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- odpady wielkogabarytowe,
- odpady budowlano – rozbiórkowe z drobnych prac remontowych (niezanieczyszczony gruz budowlany, płyty karton- gips, styropian),
- zużyte opony dla pojazdów o dopuszczalnej masie do 3,5 tony,
- powstające w gospodarstwach domowych przeterminowane leki i chemikalia oraz zużyte baterie i akumulatory;
- odpady tekstylne i odzież;
- odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych, powstałe w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki;
- popioły z palenisk i żużel z domowych instalacji grzewczych;
- odpady niebezpieczne.

Zgodnie z podpisaną umową wynagrodzenie za usługę prowadzenia punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych wraz z ich zagospodarowaniem w omawianym okresie wynosiło 9 000,00 brutto zł/m-c.

PSZOK w 2021 r. odebrał łącznie **85,9697 Mg** odpadów komunalnych, w tym 43,1 Mg odpadów budowlanych i rozbiórkowych i 42,8697 Mg odpadów komunalnych. Stanowi to aż prawie 41 Mg więcej w porównaniu z rokiem ubiegłym (ilość odpadów odebranych w 2020 r. to 45,046 Mg).

5. Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Miasta i Gminy Człopa.

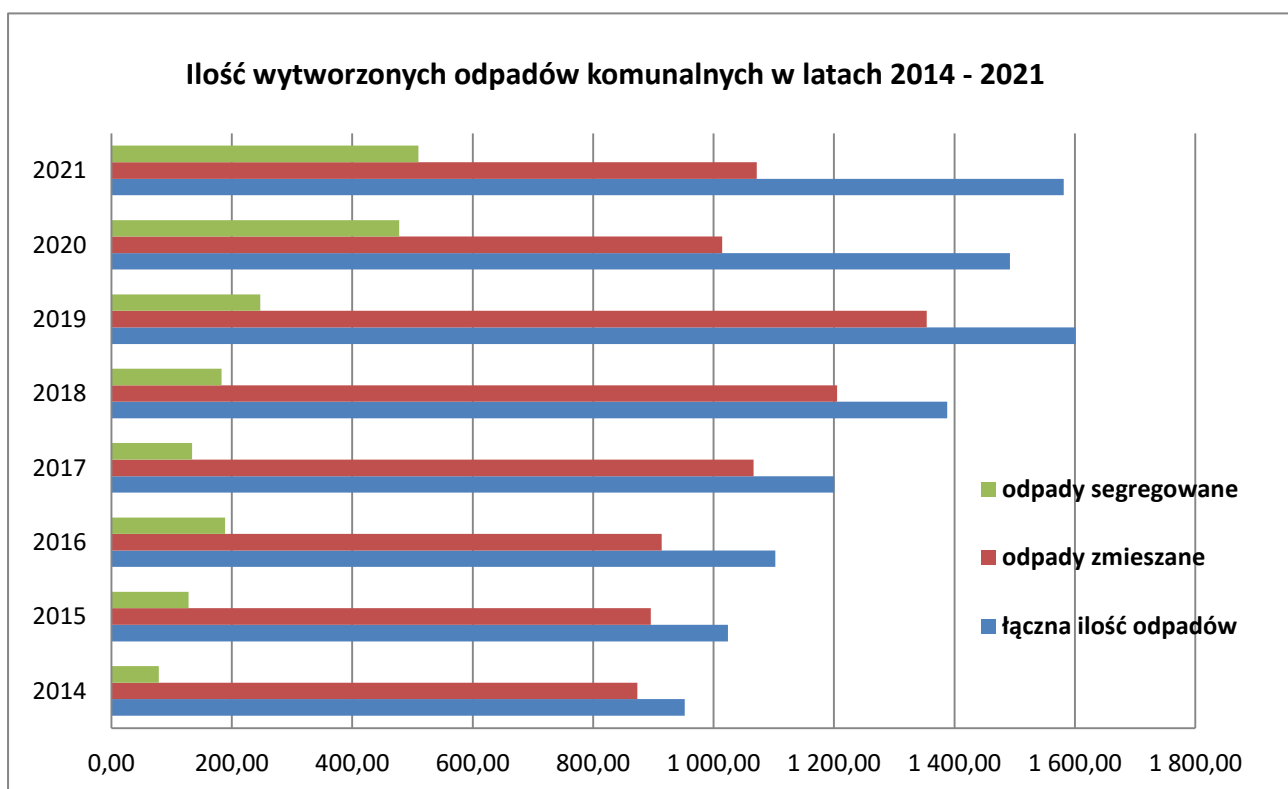
Zgromadzone przez mieszkańców Miasta i Gminy Człopa odpady komunalne odbierała w 2021 r. firma WERBENA (okres styczeń-wrzesień) oraz firma ATF Sp. z o.o. (okres październik –grudzień).

Z nieruchomości niezamieszkałych odebrano łącznie 74,14 Mg odpadów komunalnych (w tym 69,46 Mg odpadów komunalnych i 4,68 Mg odpadów budowlanych i rozbiórkowych). W związku z tym, iż niniejsza analiza dotyczy gminnego systemu gospodarowania odpadami, który nie obejmuje nieruchomości niezamieszkałych, w dalszej części dokumentu szczegółowo przedstawione zostaną dane dot. budynków zamieszkałych.

Bezpośrednio z nieruchomości zamieszkałych (tzw. odbiór u źródła) łącznie odebrano 1 495,63 Mg odpadów komunalnych, z czego 510,0697 tony stanowią odpady zgromadzone w sposób selektywny, a 1 071,53 ton to odpady zmieszane. Jak już wyżej wspomniano punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych przyjął 85,9697 Mg odpadów. Łącznie zatem mieszkańcy Miasta i Gminy Człopa wytworzyli **1 581,5997 Mg** odpadów.

Na poniższym wykresie i w tabeli przedstawiono ilość wytworzonych odpadów z podziałem na sposób gromadzenia w latach 2014 – 2021

rodzaj odpadów Mg \ rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
zmieszane	873,5	895,58	913,78	1 066,38	1 205,02	1 353,827	1 014,530	1 071,53
segregowane	78,8	128,01	188,64	134,171	182,763	247,216	477,830	510,0697
łącznie	952,3	1 023,59	1 102,414	1 200,551	1 387,783	1 601,043	1 492,36	1 581,5997

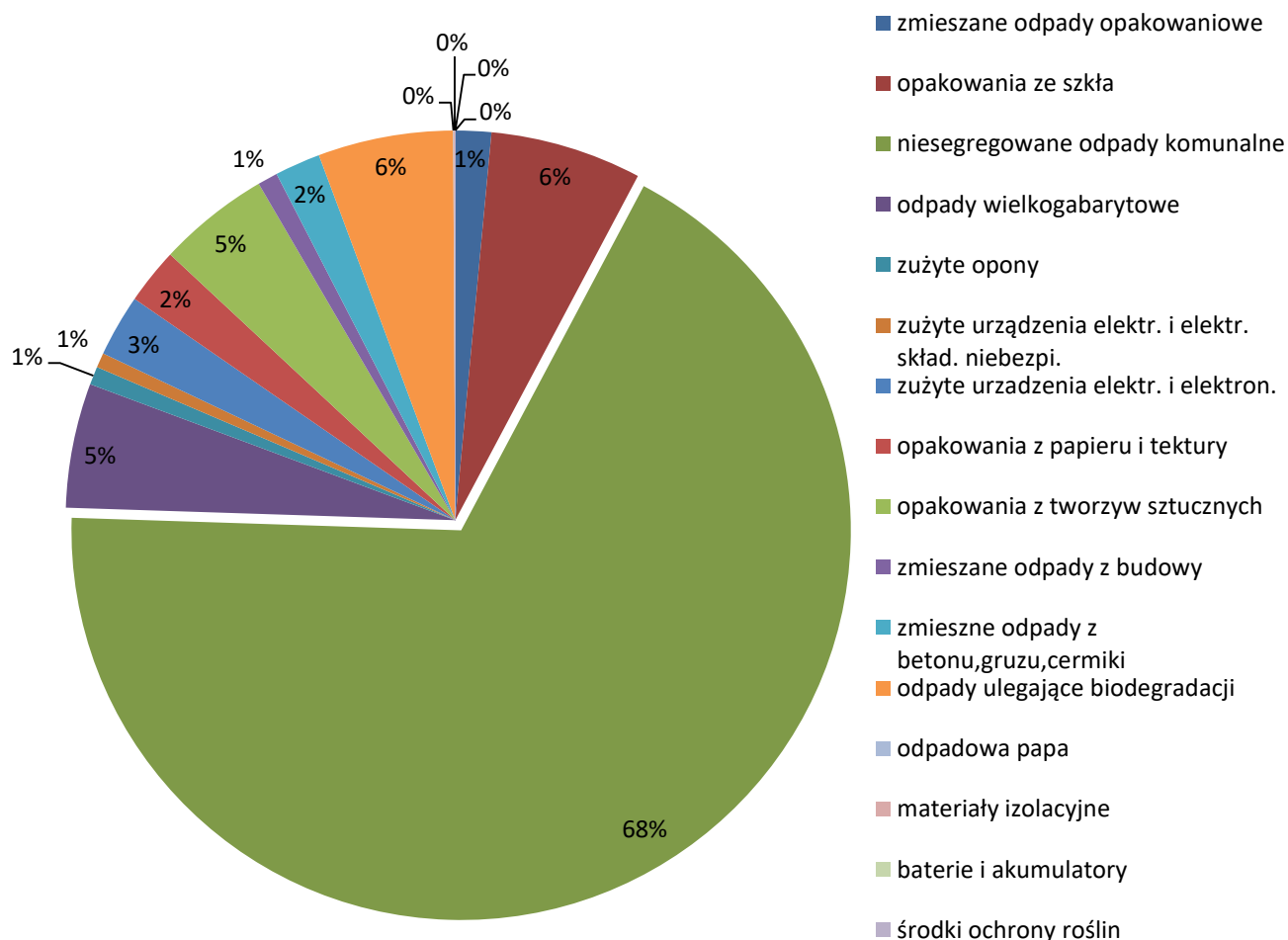

Przedstawione dane jednoznacznie wskazują ponowny wzrost ilości wytworzonych odpadów komunalnych o ok. 90 Mg porównując do roku 2020. Mieszkańcy wyprodukowali więcej zarówno odpadów segregowanych (o ok. 32 Mg) jak i zmieszanych (o ok. 57 Mg). O ile cieszyć powinien wzrost produkcji frakcji selektywnych, o tyle nie jest zadowalający fakt przyrostu odpadów zgromadzonych w sposób nieselektywny.

Poniżej tabela przedstawiająca ilość zebranych w 2021 roku odpadów z podziałem na poszczególne frakcje:

Okres odbioru		odbiór u źródła	odbiór w PSZOK	RAZEM:
Rodzaj i kod odpadów	Mg			
opakowania z papieru i tektury	15 01 01	36,8000	-	36,8000
opakowania z tworzyw sztucznych	15 01 02	73,3000	0,1200	73,4200
zmieszane odpady opakowaniowe	15 01 06	23,1800	0,2800	23,4600
opakowania ze szkła	15 01 07	97,6000	1,7200	99,3200
zużyte opony	16 01 03	11,9000	-	11,9000
Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, materiałów ceramicznych	17 01 07	-	29,9400	29,9400
odpadowa papa	17 03 80	-	0,4000	0,4000
materiały izolacyjne	17 06 04	-	0,9400	0,9400
zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu	17 09 04	-	13,1600	13,1600
baterie i akumulatory	20 01 33	-	0,0200	0,0200
zużyte urządzenia elektr. i elektron. zawierające niebezpieczne składniki	20 01 35	6,7200	2,9350	9,6550
zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	20 01 36	25,9000	14,8330	40,7330
Środki ochrony roślin	20 01 80	-	0,0017	0,0017
odpady ulegające biodegradacji	20 02 01	88,6600	-	88,6600
niesegregowane odpady komunalne	20 03 01	1 071,53	-	1 071,53
odpady wielkogabarytowe	20 03 07	60,0400	21,6200	81,6600
RAZEM:		1 495,63	85,9697	1 581,5997

% Podział zebranych odpadów komunalnych

W porównaniu z rokiem ubiegłym mieszkańcy nie wyprodukowali takich odpadów jak aluminium, żelazo i stal czy urządzeń zawierających freony. Wśród nowych rodzajów odpadów zebranych na naszym terenie należy z kolei wymienić: środki ochrony roślin, materiały izolacyjne, baterie i akumulatory, odpadową papę czy zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego i materiałów ceramicznych.

W zakresie odpadów wytworzonych selektywnie mieszkańcy Gminy Człopa w stosunku do roku poprzedniego znacznie zwiększyli produkcję opakowań z papieru i tektury (o ok. 32 Mg), opakowań z tworzyw sztucznych (o ok. 70 Mg), odpadów biodegradowalnych (o ok. 17 Mg) czy gabarytów (ok. 20 Mg więcej). Zmniejszyła się natomiast produkcja zmieszanych odpadów opakowaniowych (aż o 105 Mg) i zmieszanych odpadów z budowy, remontów i demontażu (o ok. 17 Mg). Z kolei na podobnym poziomie wagowym oddano do

zagospodarowania opakowania ze szkła, zużyte opony czy zużyte urządzenia elektroniczne i elektryczne.

Podsumowując, w 2021 r. **32 %** wytworzonych przez mieszkańców odpadów zebranych zostało w sposób selektywny. Natomiast **68 %** wyprodukowanych odpadów to odpady zmieszane. Są to dane zbliżone do roku poprzedniego.

6. Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych osiągnięty przez Gminę Człopa.

Gminy są obowiązane osiągnąć odpowiednią wysokość poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Zgodnie z tymi zapisami, dla kolejnych lat określone zostały następujące poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia :

Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia % wagowo														
2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
20	25	35	45	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65

Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oblicza się jako stosunek masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi do masy wytworzonych odpadów komunalnych. Przy obliczaniu poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych nie uwzględnia się innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne.

Jest to nowy sposób obliczania, wprowadzony Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (Dz.U. 2021, poz. 1530).

Zgodnie z rocznymi sprawozdaniami podmiotu prowadzącego punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz podmiotów odbierających i zagospodarowujących

odpady komunalne z nieruchomości zamieszkałych oraz niezamieszkałych z terenu Miasta i Gminy Człopa :

- masa wytworzonych odpadów komunalnych w 2021 roku wyniosła 1 581,5997 Mg
- masa odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi wyniosła w 2021 roku 327,6547 Mg,

Wyliczony na tej podstawie poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wynosi **20,55 %**. Wartość ta spełnia zatem minimalny obowiązkowy poziom wprowadzony przez wspomniane wcześniej rozporządzenie.

III. FINANSE SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI

1. Opłata z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi.

a) Stawka za 1 os. zbiórka selektywna :	25,00 zł
b) należność z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi :	<u>1 278 784,33 zł</u>
c) wpływy z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi :	<u>1 095 685,48 zł</u>
d) wydatki z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi:	<u>1 579 471,18 zł</u>
e) nadpłaty :	29 183,31 zł
f) zaległość z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym:	<u>254 958,50 zł</u>
należność główna	212 282,16 zł
koszty upomnienia	11 351,30 zł
odsetki	31 325,04 zł

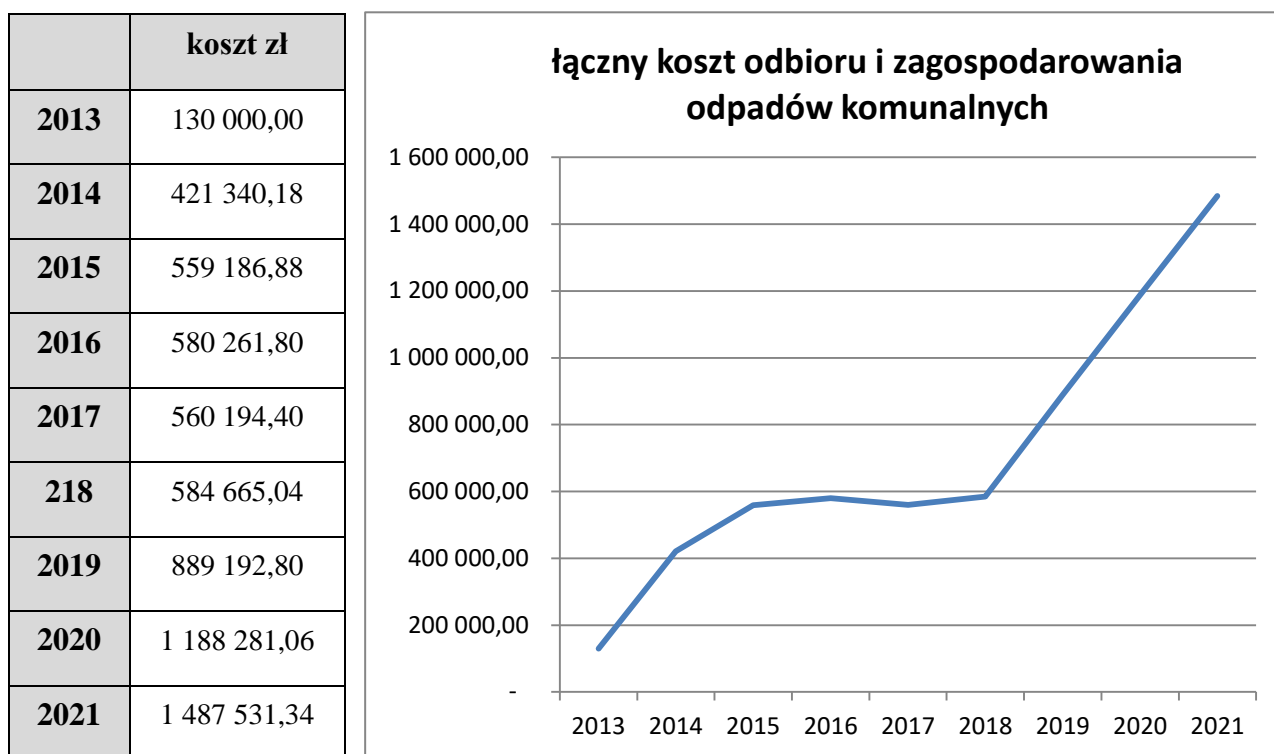
Koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Miasta i Gminy Człopa stale rosną. Pomimo podwyżki stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wprowadzonej w 2020 roku, należność z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi była za mała o ok. 484 tys. zł na pokrycie wszystkich wydatków,

Mieszkańcy Miasta i Gminy Człopa winni w 2021 roku wnieść łącznie z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi kwotę 1 278 784,33 zł. Tymczasem wpłaty na rzecz systemu gospodarki odpadami wyniosły 1 095 685,48 zł. Oznacza to, że do budżetu Gminy ostatecznie wpłynęła kwota mniejsza o ok. 183 tys. zł.

2. Koszt usługi odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Człopa.

Kwota poniesiona przez Gminę Człopa na rzecz podmiotu wykonującego usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych wyniosła w 2021 roku 1 379 531,34 zł (tym 2 800,00 zł za usunięcie odpadów z miejsca nieprzeznaczonego do ich składowania). Z tytułu prowadzenia Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych Gmina był to z kolei koszt w wysokości 108 000,00 zł.

Łącznie kwota poniesiona na przedmiotowe zadanie to **1 487 531,34 zł**. W tabeli dla porównania koszt wykonania jednakowej usługi w latach ubiegłych:

Jak łatwo zauważyć koszt usługi odbioru i zagospodarowania odpadów, pomimo spadku łącznej ilości odebranych od mieszkańców odpadów komunalnych, stale rośnie.

Wpływ na wysokość poniesionych kosztów ma przede wszystkim ustalona w wyniku postępowania przetargowego stawka za odbiór i zagospodarowanie tony odpadów zmieszanych i segregowanych oraz ilość wytwarzanych i przekazywanych do odbioru przez mieszkańców Miasta i Gminy Człopa odpadów komunalnych w ramach poszczególnych frakcji.

3. Koszt obsługi administracyjnej systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

a) należność z tytułu utrzymania systemu komputerowego eSOG oraz pozostałe usługi firmy RAD.pl :	14 391,00 zł
b) zakup materiałów biurowych :	210,00 zł
e) usługi pocztowe:	6 374,50 zł
f) wynagrodzenie brutto 4 pracowników* :	54 139,92 zł
g) pochodne od wynagrodzeń pracowników (m.in. składki na ubezpieczenia społeczne oraz fundusz pracy):	12 137,03 zł
h) prowizje bankowe i opłata za prowadzenie rachunku:	3 249,54 zł
i) opłata komornicza:	1 437,85 zł
łącznie obsługa administracyjna:	91 939,84 zł

* Przy założeniu przeznaczenia przez 4 pracowników odpowiednio 50%, 2 x 20% i 10% czasu pracy na wykonywanie zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi.

W porównaniu z rokiem poprzednim Gmina Człopa poniosła większe wydatki z tytułu wynagrodzeń pracowników, utrzymania systemu eSOG czy prowizji bankowych. Zmalały natomiast koszty usługi pocztowej. Podsumowując koszty obsługi administracyjnej poszły w górę o ok. 6 tys. zł w porównaniu z rokiem poprzednim.

4. Podsumowanie poniesionych kosztów systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

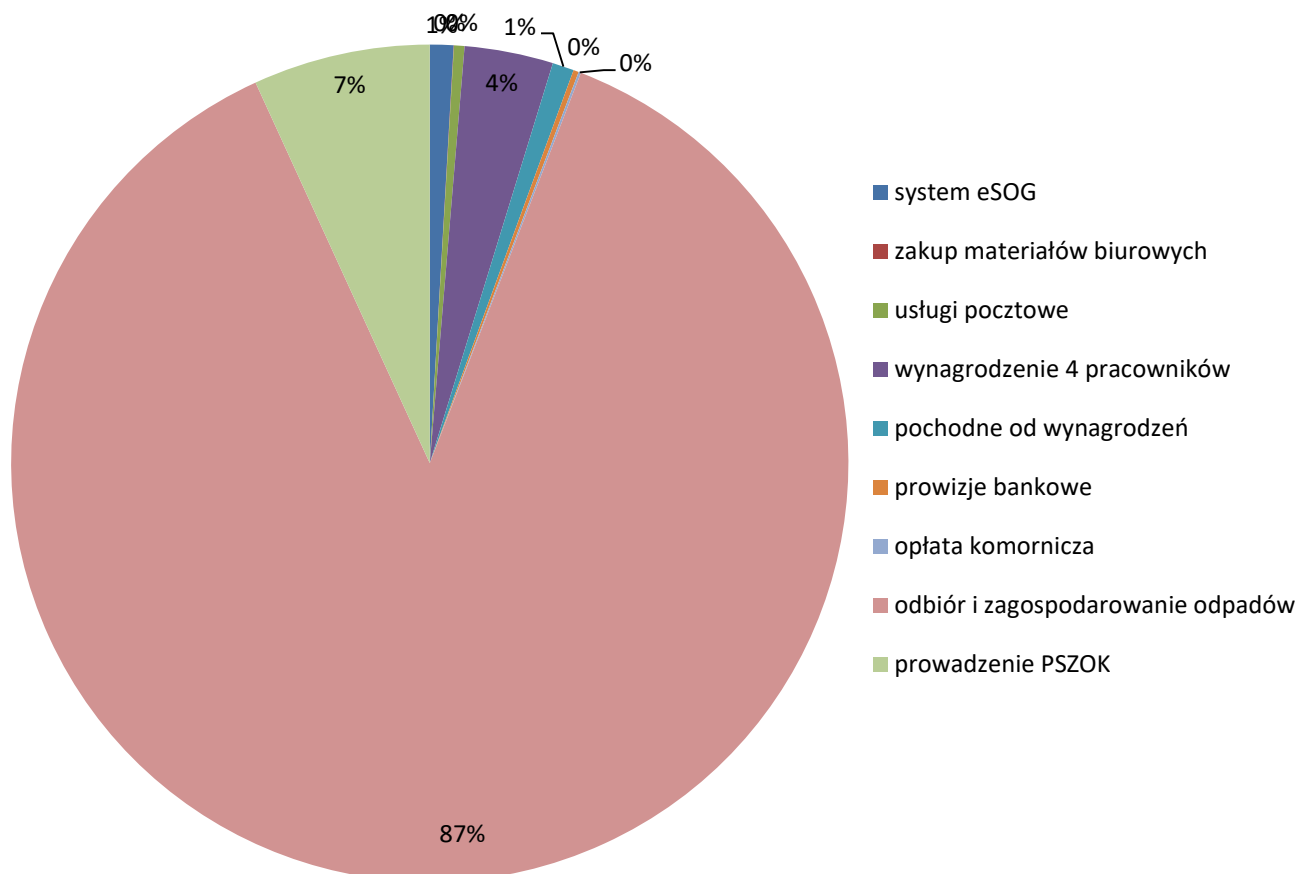
Łącznie koszty poniesione na system gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Miasta i Gminy Człopa przedstawiają się następująco:

1. obsługa administracyjna systemu	91 939,84 zł
2. odbiór u źródła i zagospodarowanie odpadów	1 379 531,34 zł
3. odbiór w PSZOK i zagospodarowanie odpadów	108 000,00 zł
łącznie:	1 579 471,18 zł

Łączna wartość kosztów poniesionych w 2021 r. wyniosła ponad 1,5 mln zł (wzrost o ok. 305 tys. zł). W porównaniu do roku poprzedniego wzrósł przede wszystkim koszt odbioru i zagospodarowania opadów (o ok. 300 tys. zł). Koszty obsługi administracyjnej poniesione

w 2020 r. są większe o ok. 6 tys. zł. Poniższy wykres przedstawia podział wydatkowania środków finansowych w 2021 r.:

Koszty poniesione na system gospodarki odpadami komunalnymi Miasta i Gminy Człopa

5. Egzekucja opłaty z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi.

W 2021 roku kontynuowano egzekucję należności pieniężnych z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi poprzez wystawienie i wysłanie upomnień, a następnie, w przypadku dalszej zwłoki w uregulowaniu długu, przesłanie odpowiednim urządnom skarbowym tytułów wykonawczych. Dokumenty te w większości wypadków dotyczą tych samych właścicieli nieruchomości, którzy nie płacą od początku wprowadzenia nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

W 2021 r. zaległa do zapłaty należność w wystawionych i wysłanych upomnieniach wyniosła 168 852,99 zł (w porównaniu w 2020 r. była to kwota 337 034,96 zł), z czego podatnicy wpłacili 53 506,41 zł (w porównaniu w 2020 r. była to kwota 60 715,86 zł).

Łączna kwota zaległości jakiej dotyczyły wystawione w 2021 roku tytuły wykonawcze (220 szt.) to 114 955,40 zł. Całkowicie uregulowano 40 z nich, 24 częściowo, a do opłacenia pozostało 156. Natomiast do chwili obecnej ze wszystkich przekazanych w latach 2015 - 2021 tytułów wykonawczych w całości zrealizowanych zostało 541, kolejne 93 wyegzekwowano częściowo, a pozostałe cały czas czekają na realizację (ok. 440).

UPOMNIENIA								
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
wystawione i doręczone	709 szt.	649 szt.	634 szt.	644 szt.	553 szt.	508 szt.	607 szt.	558 szt.
ilość właścicieli nieruchomości, którym wysłano upomnienia	245 os.	216 os.	227 os.	221 os.	201 os.	198 os.	233os.	190 os.

TYTUŁY WYKONAWCZE							
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
wystawione	75	204	207	176	175	19	220
ilość właścicieli nieruchomości, których dotyczą tytuły	72	115	105	94	83	18	102
łączna kwota tytułów wykonawczych (należność główna) zł	53 373,80	56 264,20	44 917,40	35 300,60	38 792,60	8 274,40	114 955,40
kwota wyegzekwowana przez US (należność główna + koszty upomnienia + odsetki + opłata komornicza dla US) zł	2 385,05	28 414,60	18 788,15	23 986,67	19 406,26	14 523,73	18 345,51

W 2021 roku naczelnicy urzędów skarbowych przekazali do Gminy Człopa wyegzekwowaną zaległość na kwotę 18 345,51 zł.. Największą sumę organ egzekucyjny ściągnął jednak w 2016 r., była to kwota ponad 28 tys. zł. Od tamtej pory łączna wartość zaległości egzekwowanych przez urzędy skarbowe spadła do poniżej 20 tys. zł (nie licząc niewielkiego wzrostu w 2018 r., kiedy organ egzekucyjny ściągnął ok. 23 tys. zł).

6. Ulgi z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

W analizowanym okresie do Burmistrza Miasta i Gminy Człopa nie wpłynęły żadne wnioski od właścicieli nieruchomości zamieszkałych posiadających zaległość z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi o zastosowanie ulgi w opłacie za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

7. Podsumowanie finansowe systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

Koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi powinny być w całości pokrywane z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

W 2021 r. należność, jaką powinni ponieść mieszkańcy, po raz kolejny nie była wystarczająca na pokrycie wydatków. Ponadto mieszkańcy dokonali wpłat mniejszych niż powinni i ostatecznie do budżetu Gminy wpłynęła kwota znacznie mniejsza niż dokonane wydatki.

Należność z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi:	1 278 784,33 zł
Wpływy z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi :	1 095 685,48 zł
Wydatki na obsługę systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w tym :	1 579 471,18 zł
- usługa odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych	1 487 531,34 zł
- koszt obsługi administracyjnej systemu gospodarowania odpadami	91 939,84 zł
RÓŻNICA 2021	- 483 785,70 zł
RÓŻNICA 2020	- 148 155,46 zł
RÓŻNICA 2019	- 227 891,73 zł
RÓŻNICA 2018	- 106 425,73 zł
RÓŻNICA 2017	- 43 348,13 zł
łącznie	- 1 009 606,75 zł

Wydatki z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi przewyższyły dochody/wpływy aż o 483 tys. zł – najwyżej od początku działania nowego systemu. Należy przy tym zauważyć, iż różnica w porównaniu z 2020 r. jest aż trzykrotnie większa. Niezmiennym pozostaje zatem fakt, iż Gmina w dalszym ciągu musi dokładać środki finansowe na prowadzenie systemu gospodarki odpadami komunalnymi na swoim terenie.

IV. UWAGI KOŃCOWE

System gospodarki odpadami komunalnymi według obowiązujących przepisów ma być systemem samofinansującym się. W związku z powyższym w celu zapewnienia środków na jego prawidłowe funkcjonowanie konieczne jest pobieranie takiej opłaty od mieszkańców, aby wystarczała ona na realizację całości zadania, którym została obciążona gmina.

Niestety, wzrost ilości wytworzonych w 2021 r. odpadów oraz zwiększona w wyniku przetargu stawka za ich odbiór i zagospodarowanie, do tego brak wpłat należnej opłaty od wszystkich mieszkańców spowodowały ponownie, iż wydatki znacznie przewyższyły rzeczywiste wpływy. Oznaczało to, iż wysokość stawek z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wymagała ponownej weryfikacji. Rada Miejska w Człopie podjęła w dniu 26 listopada 2021 r. Uchwałę nr XXIX/241/2021 w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty dla nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy. Zgodnie z powyższą uchwałą od 1 stycznia 2022 r. miesięczna stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosi 35,00 zł od jednego mieszkańca zamieszkującego daną nieruchomość.

Napawać optymizmem może natomiast fakt, iż w przedstawionym okresie ponownie nastąpił wzrost ilości odebranych od mieszkańców odpadów zgromadzonych selektywnie.

W związku z tym, w kolejnych okresach funkcjonowania systemu, należy pomyśleć nad zmianami prowadzącymi do jego uszczelnienia, w szczególności w zakresie weryfikacji ilości osób zamieszkujących nieruchomość wskazywanych w deklaracjach. Ponadto kontynuacji, być może rozszerzenia, wymagają akcje i działania edukacyjne prowadzące do wzrostu wiedzy m.in. na temat prawidłowej segregacji.

Łączne wprowadzenie w życie wszystkich wymienionych propozycji ma szansę wpłynąć pozytywnie na system gospodarowania odpadami komunalnymi i osiągnąć zamierzony przez ustawodawcę cel, jakim jest - oprócz samofinansującego się systemu - dbałość o środowisko naturalne.

Sporządziła: Paulina Samolczyk
inspektor ds. projektów
UMiG Człopa